

# ร่างบันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

## อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

### ระหว่าง

อำเภอสมเด็จ กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอสมเด็จ ทุกแห่ง

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้นระหว่างอำเภอสมเด็จ กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอสมเด็จ ทุกแห่ง เพื่อร่วมกันในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอสมเด็จ รวมถึง ภัยที่เกิดขึ้นกับประชาชนที่ไม่เข้าข่ายภัยพิบัติด้วย ซึ่งปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และภัยอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่แตกต่างกัน เช่น เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ รวมถึง บุคลากรที่รับผิดชอบ ทำให้ศักยภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และภัยอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่แตกต่างกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะได้ร่วมมือกันในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอสมเด็จ รวมถึง ภัยที่เกิดขึ้นกับประชาชนที่ไม่เข้าข่ายภัยพิบัติดังกล่าว

### ๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในประเทศไทย ประกอบด้วย ความท้าทายในหลายมิติ ทั้งในด้านกฎหมาย การบริหารจัดการ และทรัพยากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการรับมือกับภัยพิบัติ ตัวอย่างเช่น

- อำนาจการเข้าถึงพื้นที่ฉุกเฉิน : เจ้าหน้าที่งานขาดอำนาจทางกฎหมายที่ชัดเจนในการเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใกล้เคียงจุดเกิดเหตุเพื่อระงับเหตุการณ์ฉุกเฉินทันทีภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
- ระบบฐานข้อมูล : การจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยและสภาพภูมิประเทศที่ต้องเป็นปัจจุบันตลอดเวลา เพื่อให้การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยตลอด ๒๔ ชั่วโมงมีแม่นยำสูงสุด
- การพัฒนาบุคลากร : การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและประสบการณ์สูงในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงภัยพิบัติอย่างเป็นระบบ
- ความพร้อมของเครื่องมือ : อุปกรณ์และเครื่องจักรที่ใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในบางพื้นที่ยังไม่ทันสมัยหรือไม่เพียงพอต่อขนาดของภัยพิบัติ
- การมีส่วนร่วมของชุมชน : การสร้างความตระหนักรู้และการจัดทำแผนป้องกันภัยในระดับชุมชนยังทำได้ไม่ทั่วถึง ทำให้ประชาชนบางส่วนขาดทักษะการเตรียมพร้อมเบื้องต้น
- ศูนย์ อปพร. : การดำเนินงานของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในระดับท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและการสนับสนุนต่อเนื่อง

#### ➤ ผลกระทบของสาธารณภัยที่เกิดขึ้นกับประชาชน

- ผลกระทบต่อชีวิตและร่างกาย : การสูญเสียชีวิต บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และโรคระบาดหลังภัยพิบัติ
- ผลกระทบต่อทรัพย์สินและโครงสร้างพื้นฐาน : บ้านเรือนพังทลาย ถนน สะพาน และระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า, ประปา, สื่อสาร) ถูกตัดขาดเสียหาย
- ผลกระทบทางเศรษฐกิจ : ภาคการเกษตรได้รับความเสียหายอย่างหนัก ผลผลิตลดลง ปศุสัตว์ล้มตาย และธุรกิจหยุดชะงัก
- ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม : หน้าที่ดินพังทลาย พื้นที่ป่าไม้เสียหาย และสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง
- ผลกระทบทางสังคม : เกิดการพลัดถิ่นฐาน ผู้คนขาดแคลนที่อยู่อาศัย อาหาร และน้ำอุปโภคบริโภค

/ ระเบียบกฎ...

➤ **ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**

๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙ ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าการจังหวัดตามที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการอำเภอ ให้ผู้ว่าการอำเภอ มีอำนาจสั่งการหน่วยงานของของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอให้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และมีอำนาจสั่งการควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครในพระราชบัญญัตินี้ โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และหัวหน้าผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่อื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง) เป็นผู้อำนวยการท้องถิ่นมีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนเอง และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าการจังหวัดและผู้ว่าการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย ตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๒๐ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น โดยผู้ว่าการอำเภอ และผู้ว่าการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าการท้องถิ่นในเขตอำเภอพื้นที่ของตนและในเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ กรณีพื้นที่ใดเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าการท้องถิ่นหลายคนผู้ว่าการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้ว่าการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว และกรณีผู้ว่าการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งผู้ว่าการอำเภอ หรือผู้ว่าการจังหวัดแล้วแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป ตามมาตรา ๒๒ และผู้ว่าการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้ว่าการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้น ตามมาตรา ๒๓

๒. พระราชบัญญัติกำหนดแผนกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบกับ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นแผนแม่บทในการจัดการสาธารณภัย ของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ของอำเภอสมเด็จ ให้เป็นไปในทิศทางปฏิบัติเดียวกันตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รับที่รับผิดชอบ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของพื้นที่รวมถึงเกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ใกล้เคียงในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านสาธารณภัยในเขตพื้นที่

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๔ กำหนดว่า “การช่วยเหลือประชาชน” หมายความว่า การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน หรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการดำรงชีพ โดยอาจให้เป็นสิ่งของหรือจ่ายเป็นเงินหรือการจัดบริการสาธารณะ เพื่อให้การช่วยเหลือประชาชนในระดับเขตพื้นที่หรือท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อ ๗ กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้นโดยฉับพลันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อน เฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่ ประชาชนได้ตามความจำเป็น ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา วรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อยุยวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้เสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อน

/ ๒. คำจำกัด...

## ๒. คำจำกัดความ

"สาธารณภัย" หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์โรคระบาดสัตว์โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืชตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติมีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐและให้ความหมายรวมถึง ภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรม

"ภัยพิบัติ" หมายความว่า สาธารณภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้งภาวะฝนแล้งฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิดภัยอันเกิดจากโรคที่แพร่หรือระบาดของในมนุษย์ อากาศหนาวจัดผิดปกติ ภัยสงครามและภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย กองกำลังจากนอกประเทศ ตลอดจนภัยอื่นๆ ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติหรือมีบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้นซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน

## ๓. ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ในการจัดการด้านสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการยกระดับการบริหารจัดการสาธารณภัย ตั้งแต่ระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัยและหลังเกิดภัย ประกอบด้วย

- ๓.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ
- ๓.๒ การเตรียมความพร้อม
- ๓.๓ การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน
- ๓.๔ การจัดการหลังเกิดภัย

## ๔. วัตถุประสงค์ของบันทึกข้อตกลง

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในระบบบริหารจัดการสาธารณภัย มีความพร้อมด้านทรัพยากร ประชาชนมีจิตสำนึกและมีความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยภัย เพื่อร่วมกันสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture) ให้เกิดขึ้นในสังคม ผู้ประสบภัยได้รับการฟื้นฟูบูรณะอย่างทั่วถึงและทุกภาคส่วนจะร่วมมืออย่างบูรณาการ เพื่อขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติดังนี้

๔.๑ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น ทั้งกำลังพลและวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรที่แต่ละหน่วยงานมีอยู่ และการฝึกเพิ่มพูนทักษะความรู้ร่วมกัน

๔.๒ เพื่อบูรณาการร่วมมือกันในการช่วยเหลือและระงับเหตุอย่างเป็นระบบ ตามระเบียบตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ เพื่อยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามสภาวะการณ์ที่เป็นจริง ในพื้นที่จริง โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่อย่างเป็นระบบ

๔.๔ เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การสั่งการไปสู่การปฏิบัติที่รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน

## ๕. แนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมความร่วมมือ

๕.๑ ร่วมกันจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เหตุสาธารณภัยอื่น และภัยอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่

๕.๒ เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยหรือภัยอื่นๆ ขึ้นในแต่ละพื้นที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการระงับเหตุอำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และสนับสนุนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ความช่วยเหลือพื้นที่ที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียง

/ ๕.๓ เมื่อเกิด...

๕.๓ เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยหรือภัยอื่นๆ ขึ้นในแต่ละพื้นที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอสมเด็จ สนับสนุนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ความช่วยเหลือดำเนินการระงับเหตุในพื้นที่ที่เกิดเหตุ

๕.๔ ส่งเสริมการให้ความรู้ ความเข้าใจในเหตุสาธารณภัย ตลอดจนทักษะความรู้และวิทยาการต่าง ๆ

๕.๕ ส่งเสริมการมีกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อม การซ้อมและการฝึกพร้อมกันในการระงับเหตุสาธารณภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเป็นระบบ

๕.๖ ผู้อำนวยการท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นอาจให้การสนับสนุน นำนามเชื้อเพลิง ค่าเบี้ยเลี้ยง ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แก่หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด

## ๖. ระยะเวลาดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ลงนามเป็นต้นไป หากอีกฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะบอกเลิกบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ จะต้องหนังสือแจ้งให้ฝ่ายอื่นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน จึงมีผลให้ยกเลิกบันทึกข้อตกลงนี้ได้ ทั้งนี้ การให้ความเห็นชอบดังกล่าวให้ทำเป็นหนังสือที่ประสงค์จะบอกเลิกบันทึกข้อตกลงทราบภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนนับแต่ได้รับแจ้งบอกเลิกบันทึกข้อตกลง

การบอกเลิกบันทึกข้อตกลงนี้ ไม่มีผลให้ต้องยกเลิกกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้วหรืออยู่ระหว่างเนินการภายใต้บันทึกความตกลงการแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกข้อตกลงการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงใดๆ ในบันทึกข้อตกลงนี้ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงนามโดยทุกฝ่าย บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ทำขึ้น ๒ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน โดยทุกฝ่ายได้อ่านและเข้าใจโดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ทุกประการ จึงร่วมลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานสำคัญต่อไป

ลงนาม ณ วันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙

ลงชื่อ .....

(นายวิรัตน์ ราชขารี)  
นายอำเภอสมเด็จ

ลงชื่อ .....

(นายจตุพล มีตา)  
ท้องถิ่นอำเภอสมเด็จ

ลงชื่อ .....

(นายไตรเนตร แก้วสิมมา)  
นายกเทศมนตรีตำบลสมเด็จ

ลงชื่อ .....

(นายคำตัน ม่วงเพชร)  
นายกเทศมนตรีตำบลลำห้วยหลวง

ลงชื่อ .....

(นายสมปอง มหันตมรรค)  
นายกเทศมนตรีตำบลแสงบาดาล

ลงชื่อ .....

(นายสุริยพันธ์ การล)  
นายกเทศมนตรีตำบลมหาไชย

ลงชื่อ .....

(นายถลันนัท ทาพลพันธ์)  
นายกเทศมนตรีตำบลผาเสวย

ลงชื่อ .....

(นายนิยม โยหาสิทธิ์)  
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง

ลงชื่อ .....

(นายทองจันทร์ เหล่าลุ่มพุก)  
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมเด็จ

ลงชื่อ .....

(นายวิชัย พะเลียง)

ลงชื่อ .....

(นายประมุข ดัสกรณ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหม่ม